

ANY VI

NÚM. 239

BARCELONA 24 MARS 1893

LA TORNADA

SETMANARI CATALÀ

10 CENTIMS lo número

Adelina Garry

¡Gracias á Deu!

Si senyors, ho repeiteixo, gracias á Deu qu' ha passat; pero ja 'm servirá d' experiència pera l' any que vé.

La dona va darm-me entenent de celebrar lo dia del meu sant y encare tinc mal de cap al pensarhi.

Ella prou va dir: Convidaré a quatre amichs; ho he contat, y no gastaré mes enllá de set ó vuit duros; ja tenim los noys grandets; 'n Pepet té onze anys y li daré un dia de satisfacció.

—Pero, dona, vaig contestarli, pensa que tú no estás feta á la cuyna y si ho deixas á mans de la minyona dinaré malament y tart.

—No tingas por, la faré anar á la plassa dejorn, ab postres no hi hem de pensar; mon cusi t' enviará, com cada any, 'l consabut ramillete; los teus dependents repetirán lo de la plata de pastas com l' any passat y jo faré no mes la crema ab melindros que la senyora d' aquí al devant ja va darm-me ahir la recepta.

—En fi... com vulgas, vaig exclamar al fi. ¿Y á qui vols que convidi?

—Mira... á mon cusi, á 'n Manelet, al mestre de piano de la nena y á un ó dos dels mes predilectes teus del cassino.

—Bè, bè... Deu fassi que tot vagi com desitjas.

—Y sí, home, mira, fes las invitacions que diré al noy de la portera que las porti á domicili.

Y assentantme al escriptori vaig extender les *credentials* ab menos gust que 'l dia que fassi 'l croquis de la esquela de defunció de la meva sogra.

Per fi va arripiar lo dia anhelat; sant Joseph va amaneixi nuvol, y mentras la minyona de casa s' estava á la Rambla de las Flors, ab lo cistell plé, conversant ab un cabó d' inginyers, sense pensar ab la feyna que hi havia, á mí 'm van caure dugas gotas al nas, anant á veure si la trovava porque ja eran mes de las nou.

Al véurem, va plantá al guerrero y va pujar al tranvía mentras jo hi pujava darrera seu, quedantse lo militar mirant per tots cantóns buscant la causa d' aquella brusca despedida.

Per fi varem arripiar á casa y serían d's quarts d' uns que tots los convidats *formavan* en la nostra salita de corfiansa, mentras de la cuyna ja sortia una furtó... de cremat capassa de desanimar al home de paladar mes enraonat.

Jo suhava d' angunia, y tractava d' animar la conversa porque la nostra gent no se'n adonés, com si los nasos tinguessin may altra missió que la de recullir tota classe d' emanacions.

De prompte entrà l' Emilia y exclamà: Tindrán que dispensar si trovan l' arrós un pensament fumat; aquella s' ha distret mentras jo arreglava l' escarola y s' ha agafat una mica.

—Fugi, dona, vol callar! va exclamar un.

—A mi hasta m' agrada més, va anyadir un militar retirat que va dur 'n Manalet; aixis destruex la monotonía del diná.

—Sí, sí, ja serà bo per xó, vaig acabar dient jo mentras las tripas 'm davaven voltas de ràbia y la cara se 'm tornava roja de vergonya.

Y las horas passavan, y ja no sabiam de qué parlar,

y la gana de tots, á judicar per la meva, 'ns alsava y sobre la taula no hi havia mes qu' aquella blancó de las estoballas y las ampollas plenes de vi qu' esperavan que se les descarregués desde las dugas de la tarde.

Van tocá las cinch.

Quan m' anava á aixecar pera mourer i n' escandal veig á la criada que posa una plata que fumava, sobre los salva-manteles.

Lo suspir que cada hu va llensar instintivament va fer l' efecte d' una manxa de clavetayre que de propmte 's reventés.

—A la taula! senyors, va cridar victoriosament la meva dona, y colocantse cada hú á puesto, ja no va haverhi pensaments mes que per satisfer lo ventrell quals parets prou se tocavan las unes á las altres.

A pesar de la fam devoradora que tots teniam no va pas haverhi qui resistís aquell arrós.

Alló no era arrós, alló era café torrat.

Y mes cobát qu' un ou de fonda de sisos.

—Ni 'l de la monotonía va podé empassar en una forquillada. Aquell arrós no 'l salva ni la claqué de Eldorado. Vaja, noya, vaja, que portin lo demés, vaig cridar jo disgustat pero ab accent de brometa.

—Ja veurás, un descuyt tothom lo te; va respondre ella sulfurada mentras treya aquella plata de la taula. Sort que va seguir un platillo ab sebetas deliciós.

Ab aquell guisat la minyona de casa hi te la má molt trencada...

En lo menjador per espay de rato no va sentirse mes que lo soroll dels *molars* tritulant trossos de badella y sebetas senceras que queyan al estómach com pluja desitxada sobre un camp de secar.

Va seguir un plat de mandunguillas ab monjetas gallegas que va fer lo mateix itinerari que l' anterior.

Las botellas de vi varen comensar á entrar en acció y alternant los solits ab los líquits va seguir la professió fins que *las bodegas* ja varen arripiar á un punt que ja los comensals podian comensar á fer brometa.

Lo militar ja comensava á estar un xich mona.

Bebia com un lladre, y á cada moment omplia la copa del meu noy gran que tenia al costat y que treya foch per las galtas.

Jo per no ofendrerl sufria y callava.

De prompte 'l cusi que també s' havia animat per graus, comensa á picará la taula demanant champagne.

Y champagne! champagne! cridavan tots en coro, sobresurtint la veu del meu Pepet com un flautí des-trempat.

Ja hi som, vaig pensar.

Y no hi va haver mes remey qu' anar per champagne.

Y tornarhi per dugas ó tres vegadas.

Al pontar la crema á la taula, feta per la meva dona ab la recepta de la vehina, ja ningú s' entenia de feyna. Lo cusi, qu' era molt aficionat al billar, sostenia una polémica ab un del Cassino que no volia passá porque ningú fes mes carambolas seguidas qu' ell.

Lo militar ja casi s' propassava tirant piropos á la meva dona y volent que begués mes, mentras 'n Pepet se m' agafava á las mans suhat y groch demanant que l' accompanyés al *hu ab dos ceros*.

Jo no gosava á deixar la dona al costat d' aquell mestre que per esplicarli las batallas en que havia estat, li pegava copets sobre 'l pit ab las puntas dels dits y quan li creixia l' entussiasme li apretava las munyecas qu' ella no separava subyugada per la bélica oratoria d' aquell Artagnán.

En un santiamén y mentras jo entretenia al meu marréch, va desapareixe lo contingut d' aquella plata que mes que crema semblava sémola de la granada.

Y sort de la crema..

Lo meu noy, qu' havia comensat ab áscos, 'm restituia sobre las botinas, reunit, tot lo qu' havia menjat y begut per separat.

Lo cusí volia estrellar en lo cap del seu contrincant una ampolla porque li negava que per retruch no 's podia fer un retrocés, y jo malehia la pensada de la meva costella de celebrar lo meu patró, quan de moment vam sentirnos tots ferits de violents dolors de ventre; á mí las tripas 'm punxavan, lo Pepet xisclava com si 'l degollessin; lo militar ja no esplicava batallas ni 's cuydava de la dona.

Alló va ser un cambi de decoració com per miracle. A poch lo hú ab dos ceros era prés per assalt y los qu' havíen d' esperar desapareixían per dintre de la casa...

La llet de la crema era passada y va fernes l' efecte d' un vomitíu-purga.

No esplicaré mes detalls perque no fora licorós; sols puch dir que gracias á la crema va acabar la festa cómicament quan podia haver acabar en trageria.

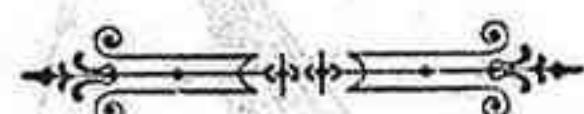
Pero, celebrar mes lo sant? ah! no... may mes...

Cadascú á casa seva.

Que Sant Joseph ja está bè en lo cel.

SERRALLONGA.

VENTATJAS DEL MATRIMONI⁽¹⁾

LEMA: */Quina ganga ser casat!*

HFIRMAN 'ls solterons que «un home està llest, casantse». ¡Just! Es cosa, no probantse, que no admet afirmacions.

Y ho afirman, *perque si*, aquets homes ab sa ciencia... ¿Si no 'n tenen experientia del casar, qué 'n poden dí?

¡Ells que, vatúa 'l dimoni, ni dona (propia) mantenen,—pocas vergonyas!—pretenen ser la contra al Matrimoni!

Si, del casar, ni sé com dirne tant mal algú gosa!... Jo no més diré una cosa:

¿No 's casa, casi, tothom?

Algo, per forsa, ha d' haverhi que 'l casori no detura. Si 'l Matrimoni es locura, casi ningú té senderi.

Sentat aqueix precedent, un manicomí 'l mon fóra... (¡No 'ns várem, jo y la senyora, pas beure l' enteniment!)

Molts, (com jo 'n deya) per vici, del casar ne diuhen mal; y, més tart, (.es natural!) per casars' tenen desfici.

Puig, generalment parlant, qui 'l Matrimoni critica sent solter, de mica en mica de pensaments vā mudant; ell mateix s' engresca, y ell es qui tip de viure sol, casarse depressa vol

y, casat, es un anyell.

Aixó passa á tot arréu y, per aixó, no m' extranya.

¿Lo Matrimoni?... S' enganya qui sosté qu' es una creu.

¡Ay senyor! Jo dich á molts que no ho endevinan pas; será de sucre, en tot cas, porque 'l portarla es molt dols.

Fá vint anys que sóch del gremi, y, si la dona 's moría, (¡si 'm sentís 'm matarí!) diria á un altra:-! Tornemhí!

¡Veyeu si 'm sab gayre gréu ser casat! ¡¡Gens!... Ja ho he dit.

Las ventatjas d' un marit son moitas, á fé de Deu.

La dona, siguent casada, es per l' home una gran sort. (Eyl! si no arreplega un mort; vull dir, si es ensopagada.)

De tant bé que la muller, cuya al marit, 'n fá abús: ella 'l planxa, 'l renta y cús sens' costarli cap diner.

Si està malalt, ella 'l cuya ab carinyo, ab interès. y tampoch li costa rés (si té la butxaca buyda).

Ja casat, jab quin descans viu l' home! ¡sembla mentida! ¡quin goig (si 's guanya la vida)! y (si té diners) quins plans!

¿S' lleva? Té á punt la roba. ¿Vol esmorsar? Ja 'l té á punt.

(Menos algun dia... jalgan! que roba ni esmorsar trova).

Qui topa una bona dona no ha de passar cap apuro y la dona, jo asseguro, que, si l' home vol, es bona,

Y podent trovar (s' enten; si 's trova) bona companya; qui ab lo casori s' enganya proba tenir poch talent.

La ventatja més entesa (si no resultés tan cara) es la que vos diré encara: la de no pagar dispesa.

¡Y qui li empeta la basa al que, ja matrimoniat, passa de trist rellogat á ser amo?... cap de casa?

Cent ventatjas evidents citaríá, si volía; ¡més de mil ne citaríá! (Menos mil inconvenients).

Qui es casat, més ben vist es; qui es casat, sá respectar-se; qui es casat, pot presentar-se ab orgull entre 'ls demés que no ho son, perque ja ha fet, casantse, lo que devia; satisfá 'l deute que havia ab la societat contret.

Y si encare hi há qui aboni lo celibat, li diré: Ningú pot negar que té ventatjas lo Matrimoni.

JOSÉPH BARBANY.

(1) Primer accésit en lo Certamen humorístich que celebrá lo «Cassino Tarrasséncio».

OPORTUNITATS

ENTRE BASTIDORS

--Ep!... noya... No juguémi!

CARTAS COMERCIALES

DE Barcelona á Madrit).—Marit méu: No tardis més temps á tornar; no vull qu'estiguis tan temps de viatje: primer soch jo, que l' téu amo; fá sis mesos que no 't puch veure y 'm sembla que fá sis anys; si trigas á venir, 'm moriré de pena; per 'mor de Deu escriume quin dia de la setmana entrant arrivarás: ab los brassos oberts t' espera ta muller.

Casta.

**

(De Madrit á Barcelona).—Esposa méva: No estiguis impacienta; tinch un negoci entre mans que no 'l puch deixar; he fet *la mar de notas*; la sort 'm protegeix d' ensà que soch fora; si tots 'ls viatges fossin com aquest, aviat podría anar pe 'l méu compte; fins á mitjans del altre més, no tindrà la ditxa d' abrassarte lo téu.

Pauhet.

**

(Corréu interior).—Querido senyor Cintet: Acabo de rebre carta del *beneyt* del méu home. Diu que fins á mitj més que vé no tornará pas; jo tinch pó que tornará antes; fassi de manera que no baixí fins al istiu; envíhili un nou mostruari; encarréguili alguna nova comissió ben lluny. Per 'mor de Deu assegúris de que no vindrà á destorbar nostra felicitat aquell ximplet. ¿M' entén? L' espero á entrada de fosch. Séba

Casta.

**

(De Barcelona á Madrit).—Dependent méu: Desitaría saber com ván 'ls *pedidos*; la casa té confiansa ab lo séu probat zel y no dupta que anteposará 'l negoci á tot lo demés; adjunt li remeto un nou mostruari de botons acabats de fabricar; son de la última marca; quan hagi fet Madrit, corri las *plassas* d' Andalusia ahont crech que fará; no estigui parat; no hi fá rés que no regressi fins que la calor piqui; per diners no s' apuri; *fondos* á Granada; sab li vol bé son *principal* y protector

Cintet.

**

(De Madrit á Barcelona).—Mon protector y *principal*: Rebuda la *séba*; l'altre dia vareig escriure á la dona, si l' hagués vista ja li hauría dit. Per ara las comissions marxan vent en popa, no m' entenç de feyna; lo nou mostruari de botons que m' ha remés, com que son més grossos tenen més *salida*; m' han vingut *al pel*, puig los que tinch de *banya* se m' han acabat; per lo demés, demá surto cap á Sevilla; fassi veure á la meva senyora que tornaré l' altre més ó sino 's desesperaría; la pobre, conech que m' anyora. Escriuré desde Granada. Fins al estiu, servidor de vosté

Pauhet.

**

(Corréu interior).—Querida Casta: Lo *capgrós* del teu marit m' ha acusat *recio*; no hi ha cuydado que torni per ara; l' he enviat á la terra de María Santíssima per ferli la *santíssima*... Aquesta nit vindrà á sopar y dormir: ja 't duré 'l lloguer. D' aquí al vespre, *pilla*; téu

Cintet.

(*dvertencia*).—En confiansa: Las sis cartetas aquellas las vareig trovar, per casualitat, en lo fons d' un *secreter* empenyat; lo que se'm feya misteriós era l' haberlas trovat totes sis juntas ben empaquetadetas ab un llaç de seda.—¿Com s' explica—(vaig dir al amo de la casa d' empenyos)—que féssin cap las sis cartas á un mateix paquet?—Molt senzill, (vá contestarme); ¿no coneix que 'l *negoci* era tracte convingut entre 'ls tres, sino que s' escribian pera cobrir las apariencias?—¿Es dir que l' un sabia del altre que...?—¡Y tot home!—

Tapa, noy.

PEPET DEL CARRIL.

¿ESTÁ V.?

— (Tr. de B. CASANOVAS) —

Ab veu un xich alterada y fins groguench lo color, las culpas á un confessor va dí una dona casada:

—Diumenge missa no ohí per tindre d' aná á la plassa sens poguer torná á sortí, y això á qualsevol li passa. Está, Pare, está vosté...

—Estich, filla meva; y qué...

—No fá molt que una qüestió ab lo meu home he tingut, y plena d' exaltació li he dit animal, llanut...

Está, Pare, está vosté...

—Estich, filla meva; y qué...

—Jo en Quaresma no dejuno y no 's pensi, que m' agrada; pero no ho vol lo meu Bruno porque estich embarrassada.

—Vosté está, Pare Gaspar...

—Filla meva!... y qué haig d'estar?

JORDI MONTSERRAT.

FOTOGRAFIAS INTERESANTES

CATÁLOGO: 50 céntimos

en sellos de correo

The Publishing Office=AMSTERDAM.

La prosa de la poesia

*Si vols viure de poesia
mira que te hi va la pell.*

Qui canta 'l seu mal espanta»
diu l' adagi; no es pas cert;
pateixo mal de *carpanta*
y quant mes la boca canta
mes lo ventre está despert.

Rondinant las mevas tripas,
buscantme séries rahóns,
me diuhen: No 'ns engalipas,
de cansóns sempre 'ns atipas
y no estém pas per *cansóns*.

Ni ab *idilis* ni *cuartetas*
calmarás nostre neguit;
coneixém las tevas tretas,
mes que siguin *farinetas*
dónans cosas de proshit!

L' aucellet qu' en la enramada
refila desde son niu,
ses que per eixa vegada
se torni alguna *perdiu*
de bosch ben *escabexada*.

Y las flors amorosidas
per l' oreig del dematí,
se tornin *cols amanidas*
ó *bè monjetis* fregidas
ab llomillo del mes fi.

Fes que la lluna ensicera
que illumina á los mortals,
se transformi un cop sisquera,
en *formatje de Gruyera*
ó, be en tortell de vuyt rals.

Y aquella font cristallina
que corre tan dolsament,
vi 's torni sense *fuxina*,
y agafant la *paperina*,
calmará nostre torment.

Que si es rica la natura
y bonica de admirar,
es una vritat segura,
que quan la *gassussa* apura
es mes bona de menjar.

La llebra qu' espay li falta
per fugir dels braus llebrers,
es molt bonica quan salta!
te una hermosura qu' exalta,
pero en la *casola*... mes!

Deixat, deixat de caborias,
la gloria 't sá perdre 'l cap,
tot son cosas transitorías,
sols un home está en sas *glorias*
quan te ben *sarsit* lo *pap*.

Sols menjant las tripas viuhen,
mes jo, segueixo cantant,
qu' espanto 'l meu mal me diuhen,
mes estich cert que se 'n riuhen
puig lo mal va pitjorant.

Me torno groch, m' en flaueixio,
semblo ya casi un secall,
y si be cantant segueixo
las cansons interrumpeixo
com ara... per fe un badall.

Badall de gana que apreta;
amarch suspir que sortint
del ventre, en contra 'l poeta,
entre cuarteta y cuarteta
m' está sempre interrumpint.

Badall de queixa, qu' envia
lo cap, en contra 'l ventrell,
y 'm diu ab veu d' agonía:
«Si vols viure de poesia
mira que te hi va la pell!»

Badall que ve á se un *poema*
de amargura y de dolor,
badall que com anatema
totas mas ilusíons crema
deixantme ab mes mal de cor.

Y jo canto, y vaig cantant
per veure si 'l mal espanto,
però ay! estich finant,
y canto d' esma y quan canto
estich sempre badallant.

«Qui canta 'l seu mal espanta»
diu l' adagi, tant debó!
pateixo mal de *carpanta*
y quant mes ma boca canta
mes gana tinch, si senyol!

JOSEPH M.ª CODOLOSA.

Ainant pel mar

SONET

En las naus que navegan mes seguras
he trovat marinier contant sas manyas,
y en estables de toros, prop sas banyas,
torero referint sas travessuras.

He trovat en castells de pedras duras
militar explicant sas grans hassanyas,
y en barracas d' herbám y secas canyas
lo cassador dihent sas aventuras.

He trovat en tabernas poch vistosas
lo pinxo que ab sa llàbia sense freno
va contant valentías assombrosas;

Pero 'l que no he trovat may en ma vida
es un de tots aquets que aquí anomeno
que explicantse no digui cap mentida.

A. ROSELL.

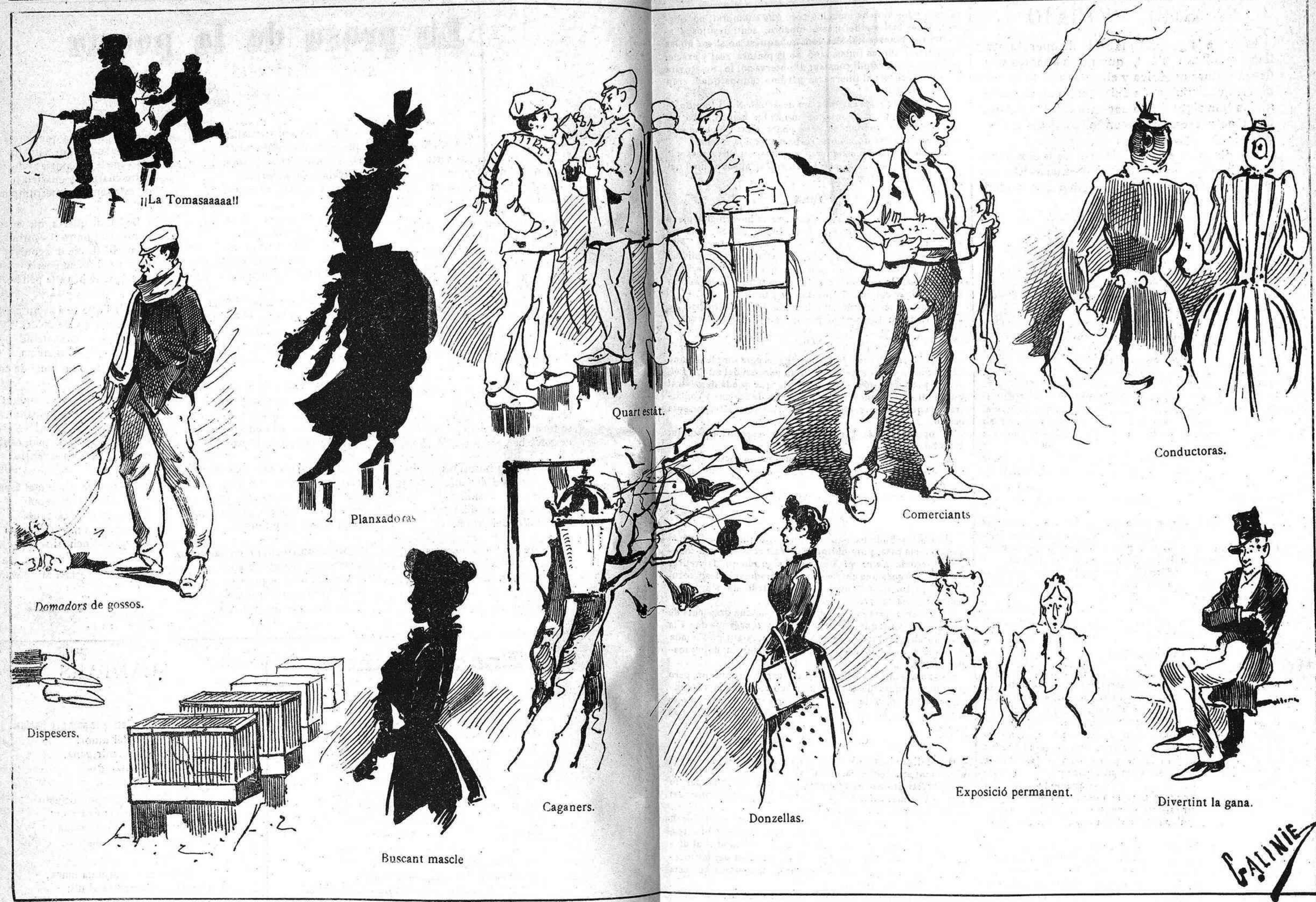
CANTARS

Hi ha ximplets que sempre parlan
de las glorias del amor:
no dormir, no tenir gana,
corsecarse y estar groch.

No vals tant tú com lo susto
que m' has dat aquesta nit;
he somniat que eras casada
y que jo era 'l teu marit.

Es l' amor, Carmeta maca,
igual que la brossa al ull:
per ines que 'm vulla distreure,
sempre tinch de pensá en tú.

A. PALAU.

NOSTRE RETRATO

Es lo de la guapíssima tiple de opereta italiana ADELINA TANI, que per sa bonica veu, desenvoltura escénica y elegancia en lo vestir, ha fet que resultessin éxits tots quants personatges han sigut á ella confiats en lo transcurs de la actual temporada en lo teatro Circo Barcelonés.

Ab dir que en son género, no li coneixém altre rival que sa distingida jermana Eleneta creyém que es lo millor elogí que podém fer á tan elegant artista.

Teatros

CIRCO BARCELONÉS

Es *Orfeo all' inferno* una de las millors opereas del célebre Offenbach y com son argument está tot ell basat en la Mitología, dit está que en sas escenas hi ha de haver una continuitat d' exhibició de gambas pera lo que se fa indispensable, luxosos trajes, especial gust en los figurins, desenvoltura en los artistas y llibertats escénicas fins arriar á tantejar punts de can-can en varis de sos ballables.

Tot aquest conjunt se fá altament necessari en *Orfeo*, pero si coacciones en l' escenari son causa de que la opereta se executi ab balls mistichs, allavars en lloc de ser aplaudida, resulta sissegada, com succeí en lo quart acte, que al veurer que dominavan corrents de escrupulositat, en ali grau, lo públich, y ab molta justicia, demostrá son viu desagrado.

Si la empresa té empenyo en regenerar aquest teatro, te de procurar complaure al públich á la mida de sos desitjos y tal com exigeixen las obras que 's posan en escena, pero no al capricho de certas personas que en tot entendrán menos en teatros.

Entrant ara al desempenyo que hi doná la companyia, debem dir que fins lo segón acte inclusiu, tots los artistas, hi estiguieren á gran altura, produint un exitás lo final ahont sigue aplaudidíssima la incansable Eleneta Tani.

Com ja estém á las derreras de temporada, los beneficis s'anuncian ab gran precipitació, puig pera aquesta setmana estavan preparats los de la Sra. Bassini y Sr. Navarini.

Si 'ns prometen reservarnos lo secret, los dirémos que las simpáticas Eleneta y Adelina preparan para la sua serata d' amore una obreta espanyola. Hi haurá que sentirles.

NOVETATS

Lo drama en 3 actes y un epílech, en vers, *L' hereu del mas*, original del Sr. Rovira y Serra, y estrenat lo dimecres de la setmana passada, ab tot y distar molt de ser una obra notable, revela en son autor disposicions gens despreciables pera cultivar ab profit l' art dramàtic.

Si 's tractés d' un autor ja reputat en lo teatro, la nostra crítica no li seria gayre satisfactoria, puig lo drama que 'ns ocupa, presenta molts y molts punts vulnerables, mes la indulgencia que deu tenirse sempre ab una primera composició dramática donada á la escena, fa que no 'ns fixém ab la vaguetat de caracters, y falta de interés de l' obra del Sr. Rovira, pera dirigir nostras alabansas á sa ben trassada exposició y á la trama ab acert portada fins al final del segon acte.

Al comensar lo tercer, abandonant l' autor la antiquada que demostra haver estudiad ab detenció, entra en las saludables corrents de la escola moderna: pero no tenint prous forzas y alé pera passarlas, mor aufegat en ellas, mes no d' una manera ignominiosa sino després d' haver lluytat sense temer los perills.

Aixó prova clarament que 'l Sr. Rovira va escriure 'ls dos primers actes del seu drama, portat per la rutina, inspi-

rants en los antichs modelos pero que enamorat, no obstant, de las bellesas del teatro modern, sentí desitjos d' bocarshi y ho executá. Mes com qu' aquest no s' avé ab vaguetats y mitjas tintas, sinó ab la pintura real y exacta producte d' un estudi constant d' observació, lo Sr. Rovira caure abrumat al internarse per uns camins que li era casi desconeguts.

¿Ha sigut aquesta cayguda un desastre? No. L' autor e *L' hereu del mas* ha apuntat bé, no ha fet blanch, pero ha demostrat tenir condicions pera poder escriure obres més ben desarrolladas que la que acaba de dar á la escena.

En lo desempenyo estiguieren acertats tots los actors y autor del drama fou salutat ab nutrit aplausos al final del tercer acte y al acabar la obra.

ROMEA

Lo diumenge passat en aquest teatro va haverhi dos plens que 'n diuen á vessar, y 'l benefici del Sr. Bals resultà magnific com casi tots los de la temporada.

Desde primers d' Abril la companyia d' aquest coliseu formarà part d' empresa y dintre del mes tindrán lloc l' estreno d' *Or de Pitarra* y la representació de la famosa tragedia *Otger* del nostre apreciat director.

Ahir nit va tenir lloc l' estreno de *L' ase del Hortolà* de Vilanova de qual sainete ne parlaré la setmana entrant.

TIVOLI

Un plé que valió casi por dos y regalos pera omplir un exposició es lo que vejerem en lo benefici del amic 'l Lo per lo que 'l felicitém sincerament ja que quedá demarcada que si ell sab guanyarre las simpatias de amichs y concurrents, aquets lo corresponen dignament quan se 'ls presenta ocasió.

De óperas res de particular; ab lo repertori acostumbrat s' ha fet lo gasto.

En porta, una serie de 10 concerts per la societat de Madrid composta de cent professors y dirigits per lo mestre senyor Mancinelli.

Preparinse las mans pera aplaudir.

CATALUNYA

Molt ben rebuda ha sigut la innovació que s' ha donat en el genero de la casa, puig obtingué un éxit notable la tan cayguda sarsuela *Entre mi mujer y el negro* lo que fa creure que si hi hagués una empresa que de moment se desprovega pés del pésim gust d' avuy dia, prompte lo flamenquism teatral hauria de arriar velas.

En honor á la veritat debem dir que una gran part del exit que ha obtingut *Entre mi mujer y el negro* 's deu á la inmillorable propietat escénica ab que ha sigut presentada de manera que 'ns feu recordar altre temps d' aquell mateix teatro.

En son desempenyo si observaren ganas de cumplir, per las dots artísticas de algun actor, no secundaren á las indispensables pera la obra; ab tot en alguns moments s'feren aplaudir la Sra. Segura y 'ls Srs. Palmada y La Santas.

CIRCO ESPANYOL

Desde divendres pròxim actuará en aquest local, convenientment arreglat pera teatro ab un escenari *ad hoc*, una companyia dramática catalana-castellana dirigida per el distingit primer actor Sr. Borrás, y de la que 'n forma pa la senyora Alentorn y lo Sr. Rodó.

Lo indispensable que 's feya aquest cambi en lo local donada la poca afició que hi ha á espectacles eqüestre així com també la reputació del director y modicitat de preus que s' han fixat tant per la entrada com per las localitats, fa creure que será de profit la temporada que està pròxima á inaugurarre.

Molt celebrarem se confirmen nostras notícias.

UN CÓMIC RETIRAT.

BOLSA TEATRAL

—Com hem decaigut Peret!... varem comensar à
Romea y acabém al Cafè.
—Esperat, qu' encara tiran...

FALINIE

TOTAL RES

LA nit es fosca—molt xiula 'l vent
y bè 'n neteja—tots los carrers.
Fá un fret que pela,—ni un gos se veu,
sols un sereno—ab nas vermelles
canta d' un modo—que re s' entén
las onza y media—mentres la Seu
dotze horas toca —molt formalment.
D' una finestra—de pis tercer
ab gran estrépit—cau un gran test
de clavellinas,—cau casualment
demunt la quía—d' un gat novell
qu' allí esperava—á l' amor seu;
del test s' espanta—llensa un gemech
que s' encarrega—de durlo 'l vent
á las orellas—del molt fidel
y brau sereno—del barri aquell,
que creu sentirne—la trista veu
de qui demana—favor pe 'l cel!
Ab ansia 'l pito—toca amatent,
empunya 'l xuxo—y 's dirigeix
vers hont li sembla—sentí 'l gemech,
mentre altres pitos—donan també
senyal d' alarma—molt diligents.
D' una botiga—l' amo que té
doló á las barras—estant despert,
sentit ha 'ls pitos,—y tot volgrent
sabé 'l que passa—sens cap recel
obra la porta—per veureho bè.
Lo gat, qu' es l' heroe—del set aqueix,
creyent l' enpaytan—se 'n entra prest
per entre camas—del botiguer
dins la botiga—gran soroll fent;
espantat l' amo—ja sense alé
socor demana,—perque ja 's creu
qu' una quadrilla—de lladres té
dins de sa casa—ab instincts fers.
Corrent com llebres—en pochs moments
allí 's presentan—armats tots ells,

quatre serenos,—que 'n valen deu,
y tres guindillas —que 'n valen cent.
Dins la botiga—se 'n entran prest.
Veuhen un bulto—sota 'l taulell
(que de patatas—es un sach plé)
mes ells creyentne—qu' un lladre n' es
xuxos y sabres—clávanli fers.
Sentint tal ruido—Donya Remey,
que n' es l' esposa—del botiguer,
de cop desperta—y no veyent
l' espós prop d' ella—ab torta veu,
—Roch! Roch! prest crida—(qu' es lo nom d' ell).
Mes los serenos—¡foch! comprenent,
—¡Foch! ¡Foch! tots cridan—per tot arreu,
y 'l pito tocan—que 's repeteix
per tot lo barri—y altre també.
S' obran finestras—va venint gent,
mil vehins surten,—l' alarma creix;
tots se preguntan—Lo foch ¿hont es?
perque tots volen—salvar sa pell.
No falta vella--que á Sant Miquel
quatre ó cinch ciris—fa estona ha encés
y oracions resa—plena de fé.
Venen bombers—y ab ells mes gent,
galledas d' ayuga—cantis, cubells,
los vehins tréuhens,—y llums també.
Com tothom crida—ningú s' entén;
per tot foch buscan—y en lloch se veu,
pisos recorren—y magatzéms,
per terrats saltan—y cel-oberis
sins qu' es de dia,—y rés veyent
de lo qu' es busca—ab tal anhel,
per si 's convencen—que tan mateix
no es altra cosa—qu' un mal entès,
y tothom marxa—mitj mort de fret
cap á sa casa—mentre entre dents
van malehintne—á qui 'ls ha fet
del llit alsarse—total per rés.

LLUIS MILLÁ.

LA FONT DEL GAT

Si 'ls trovadors, las proesas
van cantant pel mon y 'l prat
ensalsant mes sas grandesas,
jo vull cantar las bellesas
que hi han á *La font del gat*.

Barcelona laboriosa
té en lo temps de la calor
una font, font deliciosa,
que 'l que hi va, tan sols hi gosa
sent tiberis ab amor.

Lloch agrest y recreatiu
n' es eixa font celebrada,
puig en los días d' estiu
sempre hi ha encés lo caliu
per courer la costellada.

Y collas organisadas
hi van ab tranquilitat,
á ferhi varias fontadas.

¡Cóm s' hi fan tantas gatadas
ne diuhen *La font del gat*.

D' un gatet se veu l' imatje
sota un doser de verdor
que li forma lo brancatje,
y de entremix del fullatje
se sent de l' ayuga 'l remor.

Qui d' aquella ayuga ha probat
molta gana li ha vingut,
y fins á tant s' ha arrivat,
que aquella ayuga... s' ha deixat
per béurer vi del aixut.

Y vinga fer pollastradas,
menjar bons peixos, bistechs.
Puig convé moltas vegadas,
á personas desganadas,
fer sacrificis y aplechs.

Mes, vos dich ab tot judici,
que mentres lo temps no mudi,

no fará així un sacrifici
may cap mortal, que d' ofici
ne siga mestre d' estudi.

Y quan un, ja satisfet,
del tiberi y de la gresca,
y hasta inspirat del gatet,
pot dormi com un porquet
per pendre un rato la fresca,

Quan la llum del sol, cansada
se retira al Occident
per acabar la jornada,
se presenta la vesprada
qu' un se trova mitx calent.

Y ab la lluna y sos colors,
y ab los tiberis y 'l prat
y l' ayuga fresca y las flors
se passan sempre millors
los jorns en *La font del gat*.

JOSEPH LLUCH MOREU.

Campanadas

Segons notícies la Companyia catalana del Teatro de Roma excepció feta de alguna entitat com la Sra. Parreño y lo Sr. Capdevila, passarà á actuar al Teatro Fortuny de Reus durant lo mes de Juny pròxim.

Han sigut absolts los Srs. Roldós y Puigarnau en la causa contra ells seguida sobre usuriació de patente per la construcció d' una màquina de fer cigarrillos.

Si han sigut absolts, deu voler dir que tenen rahó.
Y si tenen rahó. ¿Qui 'ls hi paga los perjudicis originats?
Lo moro Benani?

Sé que la capa que 't tapa,
l' has comprada, y qu' es ben teva
pero si algú 't diu qu' es seva,
créume... dónali la capa.

La setmana passada va ser detingut en lo Passeig Nacional de la Barceloneta pel guardia municipal de punt, un jove que portava á coll un sach de café qual procedencia no va esplicar satisfactoriament.

Jove y sach foren conduits al Jutjat.

Per haver robat café
á la presó se 'l durá,
pro com qu' ab rectitud 's vá
pel sach no li... farán re.

'N Julio Ferry ha mort.
Y ara los francesos se 'n adonan de lo que valía.
Quan era viu, tiros, llenya y despreci.
Ara los funerals á compte del Estat.
Tot lo del mon es aixís.

'N Sagasta processat.
Fora lo que falta veure.
Aixó si que passaría d' alló de: A la justicia prender.
Be, ja vindrà aquell tio ab la rebaixa.

Ara que cada fill de familia escriu dramas ab mes ó menos actes y versos mes ó menos coixos, serà d' oportunitat si es que no las coneixen, que 'ls fem deu céntims de las mísries y desgracias qu' han sigut en tot temps patrimoni dels grans homes.

Homero visqué demanant caritat.
Camoens va morir de fam al mitj del carrer.

El Tasso, que segons, sembla, era aficionat á travallar de nits, los días que no feya lluna, no podia escriure, porque no tenia quartos pera comprar candelas.

L' inmortal Cervantes, lo dia que va acabar lo Quijote tingué d' anarsen al llit sense sopar.

Ariosto se queixava de no possehir mes qu' una capa vella y estripada pera tapar las sevas carns.

Milton va vendre per 10 guineas lo seu «Paradis perdut».

Corneille no tingué caldo á casa seva, lo dia en que va acabar la seva vida.

Esopo visqué en la esclavitut y va morir estimbat en Delfos.

Y per fi Shakespeare, lo geni del art dramátich, sigue xiulat en lo teatro.

¿Si aixís va pagar lo mon lo talent d' aquets grans homes, que fará ab los escriptors escarransits qu' ab sas composicions fan venir bascas y ganas de suicidarse?

Me temo que 'l dia menos pensat, los seus ossos servirán pera fer barnillas de vano y mánechs de ganivet.

En los escaparats del distingit fotógrafo Sr. Ferrepierre Pelayo 10, hi ha exposats tres retratos tamany natural, busto, foto-gravure que cridan l' atenció del públich.

Un d' ells es del Sr. Codol professor de piano del Conservatori, de gran parescut é irreprotxable factura.

De tres senyoras qu' anavan en cotxe quals caballs varen desbocarse á Madrid, y que, espantadas van tirarse á fora, una d' elles va quedá cadavre á l' acte.

Los pobres no corrém aquets perills.
¡Ho tenim molt gràs!

Los propietaris que tingen que vendre fincas, que no entreguín de bobilis bobilis las escripturas ni á casa 'ls adovcats.

Dias passats un que va ferho, quan va adonarsen hi havia una hipoteca á sobre d' uns quants mil duros.
Y un plet en perspectiva.

Repichs

Lo divendres 17 del corrent se va obrir, á pesar dels adictes á la Fulla, la capella protestanta de Madrid.

Celebrém la determinació del Gobern de no haver escoltat als protestants de la apertura.

Una casa mes ahont s' alaba á Deu.
Ben vinguda siga.

Diu un colega que en los tres meses que porta de vida l' actual Gobern, ho fa tan malament com l' altre.

Y donchs qué 's pensava?
Que 'ns deixí un duro y li tornaré quan los que 'ns governin ho fassin bé.

Que ja haurá cobrat.

Secció Marítima

La fragata de fira *Maria Magdalena*, capitá Castillo, ha naufragat per segona vegada en aguas de Valencia.

Los armadors que han fet dos pans com dugas hóstias, sembla que no pretenen pas tornarla á posar á flote.

Es fácil que 'ls pals, vergas, decoracions, trajes y exemplars vagin als Encants.

S' ha perdut ab tot lo cárech
que ja es tot quant se pot dí,
sens valerli 'l luxo, ni
los telegramas d' encárrech.

Lo vapor *Opera italiana* capitá Font, ha desamarrat del amarradero *Liceyo* passant á fondejar al Principal.

San Gayetano desde la gloria dará la rahó á qui la tinge entre los armadors y lo capitá.

'N Gasset reya....

Telegramas

Tanni, 18.—12 nit.—Soch la mestressa y no vuy can-cans, ni que s' ensenyin mes camas que las de catre.

PEDRA.

Valencia, 20.—4 matí.—S' han donat cinch representacions de la *Maria Magdalena*, del senyor Castillo. La primera ab un plé pera veure lo qu' era, las dos segonas ab poca gent, y las últimas ab... ningú.

PLÀGI.

Búrgos, 21.—5 id.—La ciutat está irritadíssima contra las disposicions del ministre de la Guerra.

LIREACA.

Córdoba, 22.—6 id.—La població aclama ab alegría al ministre de la Guerra per las sevas disposicions últimas.

LITOPA.

Berna, 22.—8 id.—Per tota la Suissa 's fan lluminarias per la conversió política de Mazzantini.

Van á autorisarse las corridas de toros.

CAMALEÓN.

—Per quin sistema de medicina està vosté,
senyor Joan?
—Jo, per la homeopatia; pels globulos.

COLEGIO UNIVERSAL EXPROFESO PARA LENGUAS

CENTRO DE TRADUCCIONES Y ENSEÑANZA DE TODOS LOS IDIOMAS EUROPEOS
Calle Ancha, número 59 (Edificio «Niu Guerrer»).

CLASES ESPECIALES DE FRANCÉS, INGLÉS, ALEMÁN Y GRIEGO
por el docto lingüista señor RAGAZZONI

IMPORTANTE:

Los que deseen adquirir los *apuntes* del desarrollo exacto y contestaciones al programa oficial de 1.º y 2.º curso de Lengua Francesa, Italiana, Inglesa ó Alemana, pueden dirigirse al citado COLEGIO UNIVERSAL.

LITOGRAFIA BARCELONESA

DE

RIBERA Y ESTANY

—5, SANT RAMÓN, 5.—Barcelona—

En dit establecimiento se fan á preus reduhidissims y ab la major promptitud, tota classe de impresos com son targetas, facturas, memorandums, sobres, membrets, etc.. etc.

També se trobará un assortit immens de cromos propis per' anuncis industrials, menús, programes, etc. etc.

Gran especialitat en carnets para reunions y societats.